Heide vertelt **nummer: 112** **20 februari 2022**

Installeer de App 112 BE, de noodcentrale!

Download de app 112 BE en red levens

11/02 was de 'Europese Dag' van het noodnummer 112. Het was een ideale dag om de app 112 BE nog eens opnieuw in de schijnwerpers te zetten, alsook de medewerkers van de noodcentrales. Elke burger zou de App 112 BE moeten installeren. Meer dan 1.125.500 inwoners hebben dit reeds gedaan. Download dus ook de App 112 BE! Jaarlijks komen al ruim 50.000 oproepen via de app 112 BE bij de Noodcentrales 112 en de Noodcentrales 101 terecht. Maar veel mensen hebben de app nog niet gedownload. Deel de filmpjes van de website www.112.be(externe link) op sociale media zodat iedereen de app kan gebruiken. De GRATIS app van de federale overheid laat je toe om levens te redden door:

- tijdens je oproep automatisch je locatie meermaals door te sturen;
- een eenvoudige keuze aan te bieden van het type hulp dat je nodig hebt;
- cruciale medische informatie die je bij het installeren hebt ingevuld (zoals hartproblemen, allergieën, epilepsie,…) zichtbaar te maken voor de operator op het moment dat je belt, zodat deze kan doorgeven worden aan de hulpdiensten;
- een chatfunctionaliteit te activeren als de operator de oproeper niet kan verstaan;
- de mogelijkheid om je GSM te laten rinkelen zodat de hulpdiensten je makkelijker kunnen terugvinden.

De app 112 BE heeft nog verschillende andere voordelen. Ze is een uitstekend alternatief voor het keuzemenu 112 BE dat je hoort als je 112 of 101 belt. Via de app 112 BE komt je oproep via het gekozen icoon meteen in de bevoegde noodcentrale terecht. In tegenstelling met een klassieke oproep, moet je geen keuze meer maken via het keuzemenu (op 1 drukken om ziekenwagen of brandweer te kiezen of op 2 drukken voor politiehulp). Ten slotte biedt de app ook een alternatief voor de reeds langer bestaande SMS dienst voor mensen die doof of slechthorend zijn of een spraakgebrek hebben. Ze maakt het namelijk mogelijk om in real time te chatten met een operator van een Noodcentrale. Ga naar de app store op je i-phone of play store op je smartphone en download de app. Doe het meteen!

(artikel van Ludwig Haes, BIN Kijkuit)

Van Kareltje tot Karel (vervolg)

Oorlogsherinneringen deel 4:

De Heikantstraat is al een tiental dagen frontlinie, de Canadezen zitten op slechts een 150 meter van ons, achter de Molenbaan, richting Heide. Op elke boerderij op de Heikant (een 15-tal) zitten 8 à 10 Duitsers, en zo komen we stilaan tot de meest dramatische dag uit mijn leven. Vrijdag 20 oktober 1944, ik was toen 8 jaar en 10 maanden. De dag begint nochtans rustig, we zitten allen aan tafel voor het ochtendeten, ons moe heeft eitjes gekookt en ik ben bezig er één af te pellen, als plots in de verte kanongebulder te horen is. Meteen is de lucht vol met oorverdovend geknal, alle soorten geknal door elkaar, maar ook rakketakketak geluid en zeer dichtbij. We vluchten halsoverkop de kelder in. Daar zitten we dan in grote angst en beven, het duurt al een hele tijd en het blijft maar duren, tot ons moe opstaat, zich voorzichtig naar het kelderdeurtje begeeft, het trapje opgaat, het deurtje op een kier duwt en dan verschrikt de woorden roept die ik men leven lang niet zal vergeten: "DE SCHUUR STAAT IN BRAND!". We springen met zen allen de kelder uit en wat zie we: we kijken recht op de schuur die één vlammenzee is. De schuur is redelijk groot, zo'n 20 meter op 10 meter, en staat een 15-tal meter van ons huis af. Het vuur slaat hoog door het dak en ze brand van voor tot achter. Het dak is zowat 2/3 van riet en 1/3 eternit en de schuur zit vol hooi en stro, zeer brandbaar dus. De rook vliegt gelukkig van ons af. Onze va en nonkel Jef denken direct aan ons paard dat in de paardenstal, dat deel uitmaakt van de schuur, staat. Ze lopen naar buiten naar de schuur, maar vlak voor hunne neus schuift een groot deel brandend riet naar beneden en verspert de deuren. Ze kunnen er niet meer bij. Voor hen misschien nog het best want hadden ze binnen geweest, ze hadden er niet meer uit gekund. Ik heb ze dat later wel eens horen zeggen, maar het paard was niet meer te redden. De paniek was totaal en wij, de kinderen, hebben waarschijnlijk gehuild als speenvarkens. De schuur was in het midden voor een deel bedekt met eternit platen en daar sprongen door de hitte stukjes af, en dat met een luide knal. Het was alles zeer beangstigend, de Duitsers zijn niet te zien en zitten zeker in hun putten en loopgraven langs de straat. De koeien staan in de stal, worden losgemaakt en de straat opgejaagd. Voor de goede orde, huis en stal staan nog niet in brand. Wat nu gedaan? Aan blussen of hulp van anderen viel niet te denken, veel te gevaarlijk. "Loopt maar naar nonkel Frans", zegt vader tegen moeder, "en neem de kinderen mee, maar wij blijven nog hier." Ons moe legt snel onze Gaston in de wieg, pakt onze Jos op den arm en ons Maria houdt de wieg mee vast, langs de voordeur naar buiten op weg naar nonkel Frans. Die woont een 150 meter van ons, de hoek om op de Heikantstraat. Ik loop als oudste al een eindje voorop, het knalt en bonkt nog steeds langs alle kanten. Bijna bij nonkel Frans aangekomen zitten of liggen 4 of 5 Duitsers in de sloot naast de weg, hun geweren in de aanslag op de slootkant en op het fietspad, ik spring over de geweren als over horden, langs de zijgevel van het huis zie ik nog soldaten zitten. Nu vraag ik me wel eens af: "hoe is moeder met haar kinderwagen voorbij deze soldaten geraakt? Hebben zij hun geweer ingetrokken of is moeder over de kasseien moeten rijden?" Ik loop de werft op naar de achterdeur. Juist binnen staat een Duitser met een windel rond zijn hoofd. Wij worden de stal ingeleid. Daar zit nonkel Frans met zijn gezin achter een stapel stro, nonkel Frans heeft vooraan in de stal in een halve boog een hoge stapel stro getast. Zij zijn niet alleen: ook nonkel Frans Willemen van de Kruisstraat, zoals wij dat zegden, zit met tante Marie en 7 of 8 kinderen al hier. De Duitsers hadden daar kanonnen opgesteld in de bogerd waar nu de tennispleinen van Zwarte Hond gelegen zijn. Dat was veel te gevaarlijk om daar te blijven en zijn naar hier gevlucht. Ook Jef Peeters en vrouw uit de Molenbaan zit daar met een viertal kinderen. Die zijn daar weg gemoeten. De Duitsers hebben de hele weg vol mijnen gelegd. Nu met ons daar nog bij zitten we daar met een 30-tal mensen. Vader, nonkel Jef en grootva zijn nog op de hoeve gebleven. Het geschut houdt aan en er wordt gebeden: "onze vader die in de hemelen zijt...", "wees gegroet Maria, vol van genade...". De kinderen zitten dicht bij elkaar op hun achterste in het stro, vol schrik natuurlijk, de groten lopen wat rond, bidden en zorgen voor wat eten. De staldeur vanachter staat wijd open en plots vliegt er wat rook voorbij, nonkel Frans roept: "ik denk dat het nu bij ons in brand staat!" Hij gaat kijken, komt terug en zegt: "nee, er is niets te zien, ik denk dat de rook van een ontplofte granaat komt...".

Jaja, zo leven we daar... Van achter de stromijt komen plots drie soldaten, één is gewond en hangt tussen de anderen in, ze pakken ne stoel en zetten de gewonde erop, maar met de leuning voor hem, en dat alles vlak voor onze neus. Hij hangt voorover met de armen over de leun, hij is blijkbaar geraakt in zijne rug, hij kreunt en heeft duidelijk pijn. Na een poosje komt een hospitaalsoldaat. Hij heeft wat ruwe witte en rode plekken op zijn helm, uit een tas pakt hij een schaar en knipt zen vest op de rug van onder tot boven open. Dat doet hij ook met de trui en hemd tot de blote rug, dan verzorgt hij de wonde. Daar hij met de rug van ons weg zit zien we niet wat er juist scheelt. Hij knoopt alles terug dicht met spelden en ze zijn er terug mee weg. Naar waar en hoe? We zien of horen er niets meer van. Rond een uur of drie komt nonkel naar ons en zegt: “kom eens mee.”, we volgen hem naar het washuis door de deur naar buiten. “Kijk nu eens”, zegt hij. We kijken, van daaruit kunnen we ons huis zien en ho wat een ramp: ook dat staat in brand! De vlammen slaan door ramen en deuren en door het rieten dak. Het is één grote vuurgloed, nu hebben we geen huis meer, en zeker schreien we luidop. We zien vader, nonkel Jef en grootva ook naar hier komen. Onze va vertelt dat hij nog wat kleergoed uit de brand wilde redden, maar ons moe had de sleutels meegenomen. “Dan heb ik maar een bijl genomen”, zegt hij, “de deuren van de kasten kapot geslagen en vlug in mijnen arm wat kleren bijeen gescheird, snel naar buiten, ik heb de kleren onder nen boom gelegd, een deken erover, en zijn naar hier gekomen. Om een uur of vier half vijf zien we plots door de staldeur Duitsers gaan, ze gaan in het Sus-Elststraatje richting Achterbroek, ze trekken weg. Ze zijn met een veertig-vijftig, ze lopen achter elkaar in een lange rij. Ze zijn van een deel van de Heikant hier bijeengekomen en blazen nu de aftocht. Ze volgen het Sus-Elststraatje tot aan de bocht, dan gaan ze rechtdoor de wei in, naast de eikenboom die er nu nog staat, ze gaan recht naar de beek, een 150-tal meter verder steken die over, volgen dan de beek naar links en verdwijnen zo tussen de heggen uit het zicht. Een tijdje later zien we er nog twee gaan, de ene, ne bangerik, loopt gebukt door de sloot, de andere loopt gewoon rechtop op de weg, ze volgen dezelfde weg. Joepi!, ze zijn weg, maar de Canadezen zijn er nog niet. Zo valt stilaan de avond, nonkel Frans wil nog koeien melken, maar er wordt weer geschoten en ze jagen de koeien rap weer de wei in. Het wordt stilaan donker en we gaan een zeer onrustige nacht tegemoet. Het slapen moet op dezelfde plaats waar we zitten op het stro met onze kleren aan en dat met meer dan 30 mensen op een kleine plaats dicht bijeen. Ik schiet herhaaldelijk wakker en bij de groten komt van slapen niet veel in huis denk ik. Ze lopen voortdurend fluisterend rond. Het is en zeer onwezenlijke toestand, de Duitsers zijn weg, maar de Canadezen zijn er nog niet. Soms is er geschiet, soms verder weg, soms dichterbij. Ook worden er lichtkogels afgeschoten die de hele nachtelijke hemel minutenlang verlichten. Dat geeft zo’n flikkerend licht dat door de kleine raampjes van de stal komt en ook ons verlicht, het maakt de hele sfeer nog akeliger. En zo komt stilaan de ochtend, naar het schijnt heeft nonkel Frans toen een grote witte vlag uitgehangen. Het is nauwelijks licht en nonkel Frans komt ons weer roepen en we volgen hem naar dezelfde buitendeur als gisteren. En wat zien we: er rijdt een tank door onze straat. Ze rijdt zeer traag. Het is een Canadese mijnenvegerstank nog wel, vooraan de tank staat een trommel met zware kettingen en bollen aan. De trommel draait heel snel rond en de bollen slaan op de grond alles kapot, de mijnen worden zo tot ontploffing gebracht en de weg vrij gemaakt voor de troepen. De tank komt van Heide af kruist de Molenbaan waar een aantal mijnen ontploffen, ze komt langzaam dichter. Rijdt naast onze afgebrande boerderij, komt naar de Heikant, steekt de kasseien over die tot moes geslagen worden, en rijdt dan naar links (van ons weg dus) over het fietspad tot aan de eikenboom die er ook nu nog staat. Daar is hij gestopt met malen, waarschijnlijk omdat er

op de Heikant geen mijnen liggen. Waar de tank dan gebleven is weet ik niet. We werden terug binnen geroepen en we krijgen wat te eten. Dan komt plots van achter het stro een vreemde figuur door de stal, vreemd bruinachtig gekleed met een platte helm op, en een kort geheel ijzeren wapen in de hand. Hij gaat rustig tot de geopende grote staldeur kijkt daar eens rond, komt dan terug en verdwijnt achter het stro, maar direct daarop komen er wel 8 of 10 van deze mannen. Het zijn Canadezen, we zijn bevrijd! De ouderen kunnen hun blijdschap niet op en juichen. Ook wij zijn blij natuurlijk en bekijken deze kerels met grote ogen. Sommigen van de ouderen pinken zelfs een traantje weg, de vreugde is niet te beschrijven, eindelijk van den Duits vanaf! Waarom de vreugde zo groot is begrijp ik pas later, wat die allemaal uitgestoken hebben!! Tante Marie heeft juist warme melk klaargemaakt en de jongens krijgen allen een kopje, ik zie ze nog slurpen en blazen want de melk is warm. Ze komen tussen ons staan en aaien over onze kop, en zo zijn we al vlug vertrouwd met hen, hun wapen hangt los over de schouder. Dan gaan ze terug naar buiten en we lopen mee, en dan zien we ook de ravage aan het woonhuis van nonkel Frans. Er is een enorm gat in de voorgevel en ook in het dak, het huis is door granaten getroffen terwijl wij in de stal zaten. We kunnen zo van op straat in de bovenkamer kijken. Het gat komt tot aan de onderste ramen, en overal in het rond liggen brokstukken verspreid. Nonkel Frans maakt ons nog opmerkzaam op een kleiner gat in de gevel van de stal, daar is een granaat doorgegaan, maar die is niet ontploft, en die vindt nonkel later op de schelf in het stro. In dat gat werd later een ruitje gezet als vensterke, en is dus nu nog altijd te zien. Dat die granaat niet ontploft is, is een enorm geluk voor ons, want dat was recht boven onze kop. Als we dit alles overschouwen mogen we zeggen dat we een grote beschermheilige gehad hebben. Niemand van al de mensen hier aanwezig heeft ook maar een schrammetje opgelopen. Uit dankbaarheid laten nonkel Frans en tante Marie later aan de straatkant een klein kapelletje bouwen, en dat was zeker op zijn plaats. Het staat er nog steeds en wordt goed onderhouden door Gust en Vica. Terwijl wij daar staan zien we plots een grote groep soldaten in onze richting komen. Voorop gaan drie Duitsers met de armen omhoog, ze waren zeker oorlogsmoe. Ze hebben zich overgegeven op de hoeve bij Fons Pauwels, een 100 meter van bij ons, ze passeren ons en gaan, ik denk, richting Kerkeneind. We hebben nu ook een kijk op onze afgebrande hoeve. Hier en daar rookt het nog. Onze va en ons moe pakken ons met een hand en we gaan eens kijken. Onze straat ligt helemaal omgewoeld door de mijnenveger; van ons huis, stal en schuur staan alleen nog wat stukken muur overeind. Een poutrel ligt helemaal gekromd in de stal. Die is vroeger zeker als versteviging gestoken. De koeien waren gelukkig buiten, maar een paar kalfjes en een paar varkens zijn toch verbrand, en ook ons paard is verbrand. Ik zie het nog liggen: een grote hoop verbrand vlees met vier stompels opzij. Wat mij ook nog goed bijgebleven is, is de stank. Die is overweldigend, ook omdat het hier en daar nog smeult. Als kind sta je er verbijsterd naar te kijken. De Canadezen hebben het in brand geschoten maar het was zeker de enige manier om de Duitsers weg te krijgen. We gaan terug naar nonkel Frans in de stal (het woonhuis is onbewoonbaar) en krijgen wat te eten, en dan zien we door de staldeur een lange rij Canadezen gaan, door het Sus-Elststraatje, ze gaan precies dezelfde weg als de Duitsers de avond voordien. Aan de bocht naar links gaan ze rechtdoor, tot de beek, steken die over, en gaan links langs de beek tot ze uit het zicht verdwijnen. Dat de oorlog nog niet voorbij is zien we plots, want in de wei een 100 à 150 meter van ons zien we plots verscheidene granaten ontploffen, kort achter elkaar een 10 à 15. Eén ontploft dicht bij een koe die omspringt maar blijkbaar niet geraakt is. Wel ligt in een andere wei een dode koe. Het zijn de enige granaten die ik op de grond heb zien ontploffen, het is dus nog steeds oppassen geblazen. In de namiddag besluit vader met mij, ons Maria en misschien onze Jos naar grootmoe en grootva op den Heuvel te gaan om ons daar te laten, zeker omdat we geen woonst meer hebben. We gaan te voet op weg, een tocht van een drie tot vier kilometer. Je kunt niet

beschrijven hoe het er overal uitziet: overal beschadigde huizen, gaten erin, stukken uit de daken, tot helemaal verwoest huizen. Op de grond ligt het overal vol met van alles: draden, takken, rommel, bakken, kisten, hulzen, brokstukken, glas, steenpuin, hout. Je kunt het je niet voorstellen. De weg op veel plaatsen kapot, op 't Kerkeneind is de kerktoren opgeblazen en het ligt er vol grote stukken steen. We gaan de Kapellensteenweg op, daar waar nu de vakbond A.C.V. zit hebben de Duitsers de weg laten springen. De huizen langs weerskanten zijn zo goed als weg, maar de Canadezen hebben met een bulldozer en met puin van de twee huizen het gat ruwweg terug dichtgemaakt. We draaien de Vogelzang in, daar staat de hoeve van Frans Greefs, net als de onze ook helemaal afgebrand, met ook nog een aantal koeien erin. Ook stinkt het hier geweldig. Frans loopt daar rond (hij is nog een beetje ne maat van onze va) en ze hebben mekaar nen hoop te vertellen: "awel", hoor ik Frans nog zeggen, "wilde gij geloven dat er nog melk in de uier van die koeien zit?". Hij pakt een zakmes uit zijne zak en snijdt een speen af en inderdaad, uit de uier loopt nog wat melk. Hij houdt de speen ondersteboven en ook daar druppelt nog wat melk uit. We gaan verder, steken de spoorweg over, hier en daar is de weg helemaal kapot gewoeld door tanks. Ook zien we in de verte, richting Verbiststraat, een kapotgeschoten Canadese tank staan. We volgen de Standaertlei en draaien de Heuvel op. Hier ziet het er met de huizen al wat beter uit, ze zijn ook al een tiental dagen bevrijd. Toch hebben hier en daar tanks tot vlak tegen de huizen gereden, en zo de voorhofjes plat gereden. En zo komen we bij grootvaders aan. Er wonen dan ook nog een 5-tal nonkels en tantes die nog niet getrouwd zijn. Grote vreugde alom natuurlijk. Ze weten nog niets van ons en zijn verbijsterd als ze horen dat bij ons alles is afgebrand, maar ze zijn toch heel blij dat iedereen er zonder kleerscheuren vanaf is gekomen. Er moet weer heel wat uitgelegd worden natuurlijk, en zo wordt het stilaan avond. Vader gaat terug naar huis, en wij mogen daar blijven natuurlijk. 's Avonds gaan we naar boven slapen, maar dat de oorlog ook hier nog niet voorbij is bemerk ik 's nachts. Plots word ik wakker, en waar ben ik? Ik ben in de kelder, nonkel Fons heef mij slapend uit bed gepakt, de trap afgedragen en de kelder in. Ik kijk verdwaast rond en zie ze allemaal: grootva, grootmoe, nonkels, tantes, en wij, de kinderen. "Ja", zegt nonkel Fons, "ze zijn aan 't schieten.", en ja ik hoor plots een luide knal. Een granaat slaat in ergens op den Heuvel. Ergens hebben een paar Duitsers waarschijnlijk gedacht: "we zullen ze daar op den Heuvel is goed bang maken!". Om de paar minuten slaat ergens een granaat in, dan weer wat dichterbij, dan weer wat verder af. Het geluid weergalmd tussen de huizen en het maakt het allemaal zeer eng. Na een half uur zoiets wordt het stil en we gaan terug slapen, en zo eindigt 21 oktober 1944, onze eerste bevrijdingsdag. Om verder te gaan eerst even over wat er zoal gebeurd is verder op den Heikant. Bijna elk huis of boerderij heeft schade. Bij Fons Pauwels de schelft afgebrand, bij Louis Pauwels de schuur, en op de Kruisstraat is de hoeve van Frans Stevens ook helemaal afgebrand. Bij Johan Van den Bergh zie je nu nog de kogelgaten in de voorgevel. Er is die dag heel wat geschoten en er zijn helaas ook slachtoffers gevallen: bij Louis (Lauw) Willemen sneuvelt een Duitser door granaatinslag, bij Louis Pauwels wordt de oudste zoon dodelijk getroffen, maar bij Fons Peeters (nog familie van Paula van onze Herman) gebeurd het ergste: een vliegtuigbom valt op het huis en doodt moeder, drie kinderen en een meid. De dode Duitser wordt begraven langs de Heikantstraat met een kruisje van een paar takken. Later is hij opgegraven en waarschijnlijk begraven op het Duitse kerkhof in Lommel. Over dat opgraven nog dit: één van de jongens op Heikant hoor ik nog zeggen, "ik heb dat gezien, ze maakten nen put niet groter dan om ne weipaal in te zetten, haalden er een paar beentjes uit, gat terug dicht, en klaar was kees." Jaja, zo kan het best gegaan zijn. En dan nog het mijnenveld langs de Molenbaan: de mensen daar hebben hun huis moeten verlaten, en willen terug. Zo ook Jan Hens, vader van de Hens familie, gaat op bevrijdingsdag langs het Pastoor Hensstraatje naar zijn hoeve, nu Rink Rank

school, loopt op een mijn en laat het leven. Op de hoek van Pastoor Hensstraatje en de Gomarus Van Geelstraat lopen 2 mannen door het poortje van het huis, een mijn ontploft, allebei dood. En zo verongelukken meerdere mensen, maar voor mij het ergste is het ongeluk van een schoolkameraad Jos Willemen, tweelingbroer van Marcel. Het is dan al april en Lauw, de vader, wil een wei in gebruik nemen op de hoek van G. Van Geelstraat en Molenbaan. Hij stuurt Jos naar huis om één of ander gereedschap, die komt terug, laat zen fiets vallen, het stuur recht op een mijn, die ontploft, Jos krijgt een stuk metaal door het hoofd en is helaas dood. We zijn hem nog gaan bezoeken (het gebeurde ongeveer waar nu het nummerbord 72 staat). Er was toen al veel achter de mijnen gezocht en opgeruimd, zelfs nog door Duitse krijgsgevangenen, maar spijtig nog niet overal. En erg dat dit allemaal gebeurt. Sommigen hebben ook veel geluk zoals Eugeen Brughmans. Hij rijdt met een kar mest op een mijn, hij en zijn paard mankeren niets maar zijn kar is zwaar beschadigd. Het is niet te geloven wat voor enorme indruk al die gebeurtenissen maken op een kind van 8-9 jaar. Vooreerst de soldaten. De ene dag loopt het nog vol met Duitsers met hun groene uniformen en hun rauwe taal en ‘s anderendaags lopen er heel anderen rond in bruine kaki uniformen en hun zangerig Engels. En al hun materiaal. Overal rijden en staan er jeeps, camions, tanks, motors, kleine tanks, en overal stinkt het naar naft, ge riekt het al van verre. Heel anders dan bij de Duitsers die hadden op ‘t laatst bijna geen gemotoriseerd materiaal meer, maar die naftstank is me goed bijgebleven. Ook ligt en slingert er overal van alle materiaal, rommel en afval rond. Maar het leven gaat verder en onze ouders moeten uitzien naar een nieuw onderdak. Huis, stal en schuur zijn helemaal weg, maar tegen de schuur staat een afhang, een kalverenkot en een kiekenkot, die zijn niet mee uitgebrand. Het is in dat kiekenkot dat wij gaan wonen, de hele winter lang.

uit het dagboek van Karel Van den Bergh: Foto 1: zo zag er een V1 uit, Foto 2: foto van een granaat uit WO II, Foto 3: een Canadese tank uit WO II, Foto 4: kapelleke langsheen de Heikantstraat wat er nog altijd is, Foto 5: de gebombardeerde kerk van het centrum in 1944, Foto 6: schilderij van de hoeve van Eugeen Brughmans, waarvan sprake in het verhaal (wordt vervolgd).

Louis Verpraet verhuisde in 1933 van Kapellen naar Heide!

Mijn wieg stond in Kapellen en het is in die gemeente dat mijn verhaal begint. Regelmatig lees ik “het Bruggeske”, het blad van de Heemkundige kring. Mijn inspiratie over de oorlogsdagen in mei 1940 haal ik uit de reportages van de Heer Van den Bleeken. De Duitsers hadden de jongensschool in Kapellen voor de soldaten in gebruik. In de Bevrijdingslei stonden er gebouwen van Alfons Plompen. Deze deden dienst als klaslokalen voor de jongens. Alfons Plompen was een zoon van Johannes Plompen, een schrijnwerker uit Stabroek. Deze Johannes Plompen was de zoon van Isabella Plompen, een ongehuwde moeder uit Putte Stabroek. Zij huwde met Petrus Franciscus van Hoydonck, en hij is mijn overgrootvader langs moeders zijde. Zo werd Isabella Plompen mijn overgrootmoeder. Zij werd zelfs de meter van mijn moeder, die ook haar naam Isabella, Ludovica meekreeg. Johannes Plompen was een van de getuigen bij het huwelijk van mijn moeders vader, Petrus, Ludovicus van Hoydonck. Mijn grootvader noemde hem steeds “onze Wannes” en zijn zoon noemde grootvader steeds “Fons van Wanneskes”. Deze Fons werd door de familie en ook door ons steeds zo genoemd. Toen mijn ouders omwille van mijn gezondheid naar Heide Kalmthout wilden verhuizen, kochten zij in de huidige Bevrijdingslei een bouwperceel, op ongeveer 100 meter van het station .In 1933 bouwde onze aannemer, Fons van Wanneskes, er een frisse woning op met een Frans dak. Vanaf Oktober 1933 woonden wij definitief in Heide. Mijn overgrootvader Petrus Franciscus Van Hoydonck werd geboren in Putte-Erbrand op 2 februari 1807. Putte-

Erbrand behoorde toen nog bij de gemeente Hoevenen en ook bij de parochie van Hoevenen. Dit oude polderkerkje van Hoevenen lag veel dichter bij de polders. Het was dus een flinke wandeling met de boreling, om hem te laten dopen en de winters waren toen kouder en met meer sneeuwval. Mijn betovergrootvader zal met de peter en meter onderweg wel meerdere borreltjes gedronken hebben. Gelukkig hebben zij mijn overgrootvader nergens achter gelaten. Toch was er een groot probleem: In het Concilie van Trente werd in 1550 beslist dat in alle parochies alle dopen volgens datum moesten ingeschreven worden. Hetzelfde moest gebeuren voor huwelijken , later met twee getuigen en ook alle begrafenissen moesten geregistreerd worden. Ondertussen was er ene Napoleon Bonaparte ten tonele verschenen. Hij was een vechtersbaas, maar ook een organisator. In Frankrijk en in alle veroverde landen werden provincies, arrondissementen en gemeenten opgericht. Voor al deze gewesten werden dezelfde wetten en maatregelen afgekondigd. Hij beval de geboortedatum op te tekenen en niet de doopdatum en verder de overlijdensdatum en niet die van de begrafenis. Dit gold ook voor de huwelijksdatum. Hij eiste wel de kerkelijke gegevens op, maar veel kerkelijke overheden deden dat niet en kopieerden hun gegevens: hierdoor zijn er heel veel namen vergeten. De geboorte van mijn overgrootvader was geleid door een “bakel”. Dat was een officiële functie. Dit had tot gevolg dat de boreling officieel moest aangegeven worden. Moet ge u voorstellen: 250 jaar lang had de kerk deze boekhouding gedaan. Dus voor mijn betovergrootouders was alles in orde, maar niet voor meneer Napoleon met zijn kersverse voorschriften. Met als gevolg dat onze bakel op het gemeentehuis van Hoevenen Petrus Franciscus is gaan aangeven en dat in het Frans nog wel als Pierre François de Beukelaire (zijn moeder heette de Beukelaer, verwant aan de koekjesbakker uit Hoevenen. Vanaf toen was dit zijn officiële naam, want zijn ouders waren wel kerkelijk gehuwd, maar niet voor de wet, zoals Napoleon wenste. Mijn overgrootvader, schrijnwerker van beroep, was tweemaal gehuwd, nadat zijn echtgenotes overleden waren in het kinderbed, ten gevolge van kraamkoorts. Om het verhaal nog pittiger te maken weten wij, dat Napoleon in Waterloo een ticket enkele reis naar Sint Helena kreeg. Van 1815 tot 1830 woonden wij in het rijk der Nederlanden, geregeerd door Willem I. In 1795 hebben de Nederlanders hem afgedankt en “De Bataafse Republiek” opgericht. Willem vluchtte naar Engeland, In 1813 werd hij door Wellington terug gebracht. In 1830 staken de Franse soldaten de vlam in de pan: iedereen, die Nederlands sprak moest buiten en Frans werd de verplichte gebruikstaal. Putte was eeuwenlang een zelfstandige parochie geweest. Na 1830 was dat niet meer het geval en stond de kerk aan Vlaamse kant. Tenslotte werd er in Nederlands Putte een nieuwe katholieke kerk opgericht rechtover de protestantse kerk met kerkhof, waarop Jacob Jordaens begraven lag. In Mei 1940 werd de kerk zwaar toegetakeld. Alleen de toren staat er nog. De schrijnwerkerij van deze kerk werd uitgevoerd door mijn overgrootvader Petrus-Franciscus. In 1863 huwde hij voor de derde maal en wel in deze kerk. Volgens de boekhouding van Napoleon was zijn naam nu Pierre, François de Beukelaire, maar toch werd hij zowel kerkelijk als burgerlijk ingeschreven als Petrus, Franciscus Van Hoydonck. Napoleons uitgevaardigde wetten kenden dus nog niet overal succes. Mijn grootvader langs moederszijde zag het levenslicht in Nederlands Putte in wat nu het “Jordaenstraatje” heet. Schoolplicht was er niet. Een van zijn speelkameraden was Sus Van Tilburg: ze zwierven overal rond van de Huzarenberg in Putte tot de Vossenbergen in de Kalmthoutse heide. Sus zou later de voorwerker of de ploegbaas worden van de “heispaaiers”, die de Vossenbergen 20 meter lager moesten maken. Zij bleven vrienden. Nadat het werk aan de Vossenbergen klaar was bouwde hij in Heide “Hotel De Kroon”, hetgeen hij vele jaren uitbaatte. Nadat hij het hotel overgegeven had, bouwde “de Sus” zijn definitieve woning in de Withoeflei, waar nu “De Raaf” gevestigd is. En mijn

grootvader die als weduwnaar zijn laatste levensjaren bij mij thuis in de Withoeflei doorbracht en “de Sus”, die zo dicht bij woonde, gingen af en toe bij elkaar buurten. Met 2 jaar verschil zijn zij in deze straat ter ziele gegaan en in Heide begraven. Tussen de geboorte van mijn overgrootvader en het overlijden van zijn zoon, mijn grootvader ligt er een tijdsduur van meer dan 140 jaar (1807-1951).

(bijdrage van Louis Verpraet, Heidestatiestraat)

Dit was waarschijnlijk één van de eerste wielerwedstrijden ooit!

CALMPTHOUT. — Zondag aanstaande, om 1 uur namiddag, kampioenschap der "Vliegende Zandhazen", op den weg Calmpthout, Putte, Cappellen, heen en weer. Vertrek en aankomst, ten lokale "De Slimme Vos", bij Louis Raats, kampioen van 1913-1914. Tegelijkertijd wordt een inzet betwist van 25 fr. tusschen de drij deelnemers: Raats, Cools en Van Wezenbeeck, vermoedelijke overwinnaars.

Via Karel Jespers kwamen wij in het bezit van een krantenartikel verschenen in 1914. Het is misschien wel een aankondiging één van de allereerste wielerwedstrijden die ooit in onze gemeente werd betwist, alhoewel Wielerclub Sint-Jacobsvrienden al in 1910 werden gesticht en ook zij vermoedelijk toen al wedstrijden organiseerden. Het vertrek en de aankomst van deze wedstrijd had plaats aan café “De slimme vos” in de “Acht Zaligheden”, de huidige Frans Raatsstraat. De wedstrijd zelf werd grotendeels betwist op de weg Calmpthout, Putte-Capellen (heen en weer), hiermee wordt de huidige Putsesteenweg bedoeld. Men noemde de wedstrijd het kampioenschap der “Vliegende zandhazen” met blijkbaar drie echte favorieten aan de start, vermoedelijk ook Kalmthoutenaren: Raats, Cools en Van Wezenbeeck. De inzet was 25 Belgische frank.

Herberg “De Slimme Vos” werd uitgebaat door Frans Raats en Elisabeth Van Wesenbeeck (moetje Beth), de wedstrijd was mogelijk ook wel een familieaangelegenheid! Op de herberg zelf prijkte toen de spreuk: ***“In de Slimme Vos, wijd van de Kerk, maar dicht bij ’t bos”.***

(gevonden krantenartikel door Karel Jespers en afbeelding van Herberg de Slimme Vos)

Zo worden onze krantjes bezorgd in Beukenhof!

Momenteel zijn er in Beukenhof weer bijkomende maatregelen genomen om corona onder controle te houden. Wekelijks zorgt vrijwilliger Paul Witters ervoor dat de krantjes op zondag bij de bewoners komen. Eerst het kopiëren en nu recent ook het verpakken. De krantjes worden in een plastiek mapje gestoken. Paul geeft dit dan nog een persoonlijk toetsje door de naam van de bewoner te vermelden en hem/haar veel leesplezier toe te wensen. Nog een mooie strik errond en zo is hij klaar om zijn ronde te gaan doen en deze krantjes bij de bewoners af te leveren.

Wij zorgen voor het samenstellen van onze wekelijkse krant maar ook het verspreiden, vooral bij mensen die wat eenzamer zijn, is ook heel belangrijk.

Paul onze welgemeende dank hiervoor!

Heide zegt het met Heiligen wee(r)tjes (Paul Witters)

Week 08 van 21 februari tot 27 februari 2022

Sint-Pietersstoel op 22 februari en Sint-Mathijs op 24 februari zijn twee dagen om in de gaten te houden. Die laatste blijkt echt wel de dag te zijn waarop de dooi definitief komt. In veel volkswijsheden keren Bijbelse getallen terug. Veertig dagen, vijf, zes, zeven, twaalf, veertien.....het zijn stuk voor stuk cijfers met een grote symboliek. Veel spreuken dateren uit tijden waarin mensen veel geloviger waren dan dit nu het geval is, vandaar dat er zo vaak naar die cijfers verwezen wordt. Ze komen ook op andere momenten in het jaar terug.

Op **22 februari** Sint-Petrus 'Stoel

De nacht van Sint-Petrusstoel duidt aan hoe veertig dagen het weer zal staan	Sint-Petrusstoeltje koud wordt veertig dagen oud	Vriest het op Sint-Pieter in de winter, veertig dagen zo blijft nog die winter

Op **24 februari** Sint-Mathijs

Als Sint-Mathijs, geeft sneeuw en ijs, dan kan men verwachten dat het vriezen zal nog veertig nachten	Sint-Mathijs breekt het ijs, maar wil het ijs niet breken, dan vriest het nog zes weken	Op Sint-Mathiasdag eindigt de winter maar als het nog een winterse dag is dan houdt het winterweer nog veertig dagen aan

Wist je dat: (uit VAB natuurkalender 1965)

- Op 21 februari 1785 de Schelde voor Antwerpen tot Kruibeke gedurende 22 dagen vast lag omwille van de harde winter?
- Geen winterstromen in februari dan zegt men: Blijft de storm in februari raar, beschut u in april voorwaar!
- Blazen in februari de muggen alarm, hou dan in maart uw oren maar warm
- Na Sint-Pieter wordt het eten van het vesperbrood hervat (begint men opnieuw met het 4-uurtje op het platte land).

Uit de oude doos: vraag om medewerking!

De foto die we deze week publiceren komt echt wel uit een heel oude doos. Het is een foto en één van de allereerste voetbalploegen van Kalmthout , genaamd de ROODE STORMERS. Zij zouden gespeeld hebben in de Mierennest (Withoefse Heide) ergens rond 1910 à 1920 of zelfs iets later. Samen met INTERNOS waren zij één van de twee Kalmthoutse ploegen die in onze gemeente met de voetbalsport van start gingen. Wij zouden graag wat namen kleven op de foto van deze sportievelingen die geschiedenis schreven. We begrijpen dat dit wat moeilijk zal zijn maar toch doen we een poging. Wie kan ons helpen?

(Met dank aan Alain 't Kindt van Cultuursmakers Kalmthout en Karel De Blick)

“Bedankt Jaro” opnieuw in de startblokken.

Deze week zaten een tiental verenigingen opnieuw samen om te werken aan het programma dat op zaterdag 14 mei 2022 zal worden gebracht onder de titel “bedankt Jaro”. Het zal dan ondertussen al een jaar geleden zijn dat Jaro De Bruyne ons verliet. In grote lijnen wordt het programma dat vorig jaar was voorzien, maar door corona moest uitgesteld worden, terug geprogrammeerd. We lichten al even een tipje op van wat je die dag te beleven zal krijgen:

13u00: wedstrijd voor de G-sporters met wielrennen, handbikes, driewielers kaderend in het kampioenschap van Vlaanderen

14u30: herdenkingsmoment met alle verenigingen, familie en sympathisanten op het terrein van voetbalclub Heibos.

15u00: start van een voetbalwedstrijd G-sporters versus oud Heibos.

15u00: wedstrijd voor de G-sporters met tweewielers en tandems, kaderend in het kampioenschap van Vlaanderen.

16u30: hulde aan de G-sporters

17u30: optocht van het voetbalveld naar het feestterrein aan de school, Heidestatieplein onder begeleiding van Harmonie Bos en Hei

17u00: herdenkingsconcert Jaro door de Harmonie Bos en Hei.

18u00: muziekgebeuren met Casserol Fermeé en The Eggs, twee Kalmthoutse groepen en een speciale act!

24u00: het slot van de dag!

Zorg er alvast voor dat je die datum vrijhoudt. De opbrengst van die dag gaat integraal naar een project van Heder (De Kade Missiehuislei), het aankopen van een elektrische duo-fiets.

Welkom lente!

“Heide vertelt” is een tijdelijke uitgave, gestart als BIN-initiatief tijdens de corona-periode. Verschijnt wekelijks digitaal op zondagmorgen.
Redactie: Louis van den Buijs, Heidestatiestraat 58/bus1, 2920 Kalmthout. (0477/22.24.81).
Eerder verschenen krantjes zijn te raadplegen via de website www.binkalmthout.be